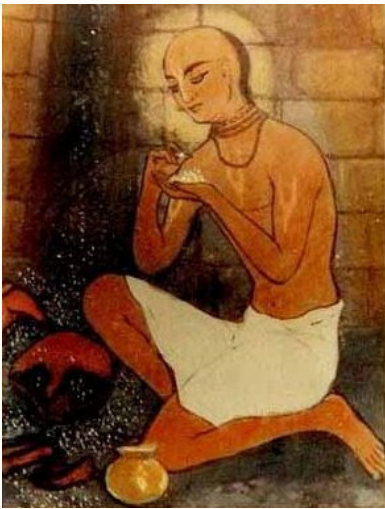

SRILA RAGHUNATHA DASA GOSVAMI

Sri Srimad Bhaktivedanta

Narayana Gosvami Maharaja

Śrīla Raghunātha dāsa Gosvami is een eeuwige metgezel van Caitanya Mahāprabhu en ook van Kṛṣṇa, maar in het spel van Mahāprabhu toonde hij de *sādhana-bhajana* voor het bereiken van de verheven devotionele stadia van *bhāva* en *prema*. Als een *sādhaka* oprecht verlangt zich in *bhajana* te begeven om zonder uitstel de rechtstreekse associatie van Bhagavān te krijgen – misschien in slechts een of twee levens – moet hij zich bezighou-

den met *bhajana* zoals Raghunātha dāsa Gosvāmī het deed. Maar dat type *bhajana* is zeer, zeer moeilijk. De manier waarop hij zijn huis en familie achterliet, hoe hij zich bezig hield met zeer strikte *bhajana*, hoe hij in zijn laatste dagen stopte met eten en drinken en dag en nacht hilde in goddelijke afgescheidenheid – al die dingen zouden voor ons erg moeilijk te volgen zijn. Maar voor degene, die werkelijk verlangt naar *prema*, is het niet zo moeilijk.

Deze wereld is een reflectie van de spirituele wereld; er bestaat een overeenkomst tussen beide. Als we inzien, dat deze wereld een leerschool is in plaats van een pretpark, kunnen we er iets gunstigs aan overhouden. Maar alleen degenen, die hun oprechte toevlucht hebben gezocht aan de voeten van een *guru*, zullen zulke instructie aannemen; niet iedereen is in staat dit te aanvaarden. Dattātreya had begrepen, dat deze wereld een plaats voor instructie is en daarom erkende hij vierentwintig *gurus*. Als we de vierentwintig *gurus*, die werden genoemd, volkomen kunnen begrijpen, kunnen we ook zien, dat de hele

wereld onze *guru* is. Waarom werd gezegd, dat er vierentwintig *gurus* zijn? Omdat er niets in het hele bestaan is, waaruit we geen lessen kunnen trekken. Aan een intelligent persoon geven alle objecten in de wereld een vorm van instructie.

Je kunt beweren, dat de wereld een huis van bewaring is, dat vol zit met onophoudelijke ellende.

*tāvad rāgādayaḥ stenās
tāvat kārā-grhaṁ gṛham
tāvan moho 'ñghri-nigado
yāvat kṛṣṇa na te janāḥ*

Śrīmad-Bhāgavatam (10.14.36)

Voor degenen, die geen toegewijden zijn van Śrī Kṛṣṇa, dient de ontsteltenis van de materiële gehechtheid als handboeien en voetangels, die hen gevangen houden in het bewaarhuis van *māyā*.

Maar de materiële wereld is geen gevangenis voor degenen, die er niet smoorverliefd op zijn. Hier betekent *rāga* materiële gehechtheid, die als een dief is en die de oorzaak vormt van onze gebondenheid. Zodra deze gehechtheid is verdwenen, wordt bevrijding bereikt. Met betrekking hiertoe zei Mahāprabhu tegen Raghunātha dāsa Gosvāmī,

*sthira hañā ghareyāo, nā hao vātula
krame krame pāya loka bhāva-sindhu kūla*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līlā 16.237)

Op dit moment kun je beter naar huis gaan en in het huishoudelijke leven blijven. Gedraag je niet irrationeel. Uiteindelijk zal je in staat zijn om de oceaan van het materiële bestaan over te steken.

Indien Bhagavān bereikt kon worden door eenvoudig het huis te verlaten, zouden zoveel mensen hun huis verlaten, want ze konden toch al niet opschieten met andere huisgenoten, of ze leefden in armoede, of hadden andere dergelijke redenen. Maar zouden ze het gezelschap van Bhagavān krijgen door je eenvoudig naar een andere

plek te verplaatsen? Bhagavān bereik je niet door louter je huis en familie te verlaten. Vooral als je je huis en familie verlaat in een onrijp stadium, pakt dat schadelijk uit voor je welzijn en kan je conditie zelfs nog erger worden dan die van een doorsnee materialist. Bhagavān wordt alleen bereikt door materiële gehechtheden achter te laten en zich bezig te houden met ware *bhajana*. Daarom zei Mahāprabhu tegen Rāgunātha dāsa Gosvāmī, "Ga nu naar huis en wees geduldig. Wanneer de tijd rijp is, ben je automatisch in staat om alles achter te laten." Er is niets in de materiële wereld, dat inherent slecht is; het is alleen een kwestie van juist of onjuist gebruik.

*antare niṣṭhā kara, bāhye loka-vyavahāra
acirāt kṛṣṇa tomāya karibe uddhāra*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līlā 16.239)

Uiterlijk moet je je met je familieleden op een gewone manier gedragen, maar innerlijk moet je *niṣṭhā* zijn. Dan bevrijdt Kṛṣṇa je heel snel.

Maar is *niṣṭhā* zijn zo eenvoudig? Wat is *niṣṭhā*? Onwrikbare vastberadenheid. Wanneer er een sterk vertrouwen is in alles, dat *guru* zegt, dat Vaiṣṇava en *śāstra* juist zijn, wordt dat *śraddhā* genoemd. Wanneer deze *śraddhā* sterk verankerd raakt, wordt dat *niṣṭhā* genoemd. "Ik ga nog liever dood, dan dat ik de *bhajana* van Bhagavān opgeef. Of ik nu thuis woon, of waar dan ook, ik blijf altijd *bhajana* doen" – zulke vastberadenheid wordt *niṣṭhā* genoemd.

Rāghunātha dāsa Gosvāmī eerbiedigde deze instructie van Mahāprabhu en ging terug naar huis en nam *harināma* op en bestudeerde de geschriften en voerde tegelijkertijd al zijn wereldse verplichtingen uit. Uiteindelijk werd zijn *niṣṭhā* sterker en sterker en nadat hij de genade had gekregen van Nityānanda Prabhu, was hij in staat zijn huis voorgoed te verlaten. Hij had eerder geprobeerd weg te gaan, maar dat was niet gelukt. Bhagavān kon het verlangen in hem zien en daarom regelde Hij iets, zodat hij kon vertrekken.

Wanneer Bhagavān ziet, dat er een oprecht verlangen in ons leeft, regelt Hij alles om naar Hem toe te komen. Als we daarentegen zelf proberen de nodige regelingen te treffen, zijn we niet in staat om de

juiste vorm van *bhajana* binnen te gaan en zullen we uiteindelijk vallen. Vandaar, dat Bhagavān de regelingen voor ons treft, zoals we dat zagen bij Gopa-kumāra in *Śrī Bṛhad-bhāgavatāmṛta*. In de vorm van *caitya-guru* in het hart ziet Hij wat nodig is en stuurt de *dīkṣā-guru* en de *sikṣā-guru* naar ons toe. Wie gaf Raghunātha dāsa Gosvāmī het gezelschap van Haridāsa Ṭhākura? Heeft Raghunātha dāsa Gosvāmī hem op eigen gelegenheid ontmoet? Deze regeling werd gemaakt door Bhagavān. Haridāsa Ṭhākura kwam regelmatig op bezoek in het huis van Raghunātha dāsa Gosvāmī – waarom? Wat was de noodzaak om daar naartoe te gaan? Haridāsa Ṭhākura was een superverzaker; hij chantte iedere dag drie *lākhas harināma*. Daarom kon hij de natuurlijke liefde en toewijding voor Bhagavān zien, die de jonge Raghunātha dāsa bezat. Dus hij ging naar zijn huis en leerde hem hoe hij *harināma* moest nemen. Raghunātha dāsa had natuurlijk de voorgaande *saṁskāra* van een geperfectioneerde ziel, maar hier kunnen we zien, hoe Bhagavān een regeling treft voor een *sādhaka* om hem de associatie van een grote persoonlijkheid te geven. En Hij stuurde ook Yadunandana Ācārya, een discipel van Advaita Ācārya, die de *dīkṣā-guru* van Raghunātha dāsa werd.

*sthāne sthitāḥ śruti-gatāṁ tanu-vān-manobhir
ye prāyaśo 'jita jito 'py asi tais tri-lokyām*

Śrīmad-Bhāgavatam (10.14.3)

Zelfs met behoud van hun respectievelijke sociale posities krijgen fortuinlijke zielen de gelegenheid om *hari-kathā* van grote persoonlijkheden te horen en te worden geïnspireerd om hun lichaam, geest en woord toe te wijden en Hem te overwinnen, die anders onoverwinnelijk is door wie dan ook in de drie werelden.

Bhagavān maakte voor Raghunātha dāsa deze regeling en binnen afzienbare tijd werd een intense gretigheid in zijn hart wakker en hij dacht, "Hoe krijg ik de rechtstreekse associatie van Bhagavān? Welke vorm van *sādhana-bhajana* moet ik uitvoeren?" Toen ging hij naar Pānihāṭi, waar hij de *darśana* van Nityānanda Prabhu ontving. In opdracht van Nityānanda Prabhu organiseerde Raghunātha dāsa een groot festival en door de kracht van zijn meditatie riep Nityānanda

Prabhu Mahāprabhu Zelf op om het festival te komen bijwonen. Toen Raghunātha dāsa de *darśana* van de twee broers kreeg, die samen *prasāda* gebruikten, nam zijn verlangen zelfs nog meer toe. Toen zette Nityānanda Prabhu zijn lotusvoet op het hoofd van Raghunātha dāsa en zei, "Nu zullen al jouw belemmeringen verdwijnen." Dus door de genade van Nityānanda Prabhu was hij in staat zijn huis te verlaten en naar Purī te reizen, waar hij de bescherming van Mahāprabhu's voeten kreeg. Deze keer gaf Mahāprabhu hem een ander soort instructie,

*'mane' nija-siddha-deha kariyā bhāvana
rātri-dine kare vraje kṛṣṇera sevana*

Śrī Caitanya-caritāmṛta (Madhya-līlā 22.157)

"Innerlijk denkt een geperfectioneerde ziel dag en nacht aan het dienen van Kṛṣṇa in Vṛndāvana en Svarūpa Dāmodara zal jou deze zeer speciale activiteit leren." Mahāprabhu gaf Raghunātha dāsa persoonlijk niet zoveel instructie, maar Hij studee hem door naar een van Zijn eeuwige metgezellen, van wie hij alle instructie kreeg. En wat ging Svarūpa Dāmodara hem leren? De uitvoering van de hoge standaard *bhajana*, die hijzelf praktiseerde.

Svarūpa Dāmodara componeerde *ślokas*, die de ontologische positie [de aard van het bestaan] van Mahāprabhu beschreef en hij hield ook een dagboek bij, waarin hij de dagelijkse bezigheden van Mahāprabhu vastlegde. Bijvoorbeeld, hij schreef, dat op een nacht, toen golven *bhāva* door het hart van Mahāprabhu heen denderden, Hij het voor elkaar kreeg om door drie afgesloten deuren heen te lopen. Hij zag de zee aan voor de Kālindī en omdat Hij dacht, dat de golven ontstonden door het sporten van Kṛṣṇa met de *gopīs*, sprong Hij erin. Hij dreef steeds verder en verder af en kwam in de buurt van Ārkatīrtha in het net van een visser terecht. Toen de visser de toegewijden ophaalde en bij Mahāprabhu bracht, zagen ze dat al Zijn gewrichten hadden losgelaten, Zijn ledematen waren langer geworden en Hij lag in de rondte opgerold. Dit is een symptoom van *mahābhāva*. Dit gebeurt niet in de stadia van *prema*, *sneha*, *māna*, *praṇaya*, *rāga* of zelfs *anurāga*. Soms gebeurt dit zelfs niet in *mahābhāva*, maar alleen in de hogere stadia van *ruḍha*, *adhiruḍha*, *madana* en *citra-jalpa*. Maar dit hoeft zelfs niet te komen in *citra-jalpa*, waarin Śrīmatī Rādhikā in

Haar waanzin van goddelijke afgescheidenheid tegen een bij over Kṛṣṇa sprak. We treffen geen enkele beschrijving aan, dat Zij ooit de symptomen vertoonde, die Mahāprabhu hier had.

Svarūpa Dāmodara legde dit spel vast in zijn dagboek en onhulde het allemaal aan Raghunātha dāsa Gosvāmī. Later heeft Raghunātha dāsa dit onthuld aan Kṛṣṇadāsa Kavirāja Gosvāmī. Murāri Gupta, die een incarnatie van Hanumān was, hield ook een dagboek bij. Maar aangezien zijn gevoelens in de richting van *dāsya-rāsa* lagen, vond hij ander spel en vermaak van Mahāprabhu interessanter en beschreef dat spel. Svarūpa Dāmodara was Lalitā zelf, dus in zijn poëzie beschreef hij de *mahābhāva* en hogere hoedanigheden van Mahāprabhu. Zie je nu, welke uitmuntende regeling Mahāprabhu trof voor Raghunātha dāsa Gosvami: Hij stuurde hem door naar Svarūpa Dāmodara, die hem al die dingen leerde. Als we ooit een dergelijke goede gelegenheid krijgen, moeten we weten, dat het door Bhagavān Zelf werd geregeld. Hij maakt dergelijke regelingen voor een *sādhaka*, die bijzonder oprecht is, maar iemand, die niet zo gretig is, ontmoet zulk groot geluk niet.

Eerst gaf Mahāprabhu aan Raghunātha dāsa de instructie om thuis te blijven en deze opdracht had betrekking op *vaidhī-bhakti*. De instructie, die Hij later gaf – dat een geperfectioneerde ziel dag en nacht aan Kṛṣṇa denkt – bevond zich op het niveau van *rāgānugā* en Raghunātha dāsa bracht deze in zijn leven alletwee in harmonie. Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Prabhupāda gaf ook instructies met betrekking tot *vaidhī-bhakti*, zoals de instructies voor *arcana*, terwijl hij tegelijkertijd de gevoelens van *rāgānugā* uit de poëzie van *Śrīmad-Bhāgavatam* naar voren haalde. Deze combineerde hij in zijn predikwerk in deze wereld. Ongeacht of mensen al of niet waren gekwalificeerd, Prabhupāda accepteerde iedereen. Voorheen was er een restrictie, dat alleen degenen, die bijzonder gekwalificeerd waren, hun huis en familie konden verlaten en konden komen om zich met *bhājana* bezig te houden; maar van Prabhupāda kreeg iedereen een kans. Hij zette een school op, waarin zelfs degenen, die niet waren gekwalificeerd konden komen om iets te leren en geleidelijk vooruitgang konden maken. Anders zouden we niet de kwalificatie hebben om in deze lijn te komen, maar hij opende de deur voor iedereen.

In deze tijd is de samenleving enigszins gedegradeerd geworden. Jonge jongens houden zich niet langer aan de conventies van de samenleving en aanvaarden niet langer de begeleiding van hun ouders, zoals ze dat voorheen deden. Soms komen ze in slecht gezelschap terecht en worden dieven en boeven, waardoor het praktisch onmogelijk wordt om hen weer op het recht pad te krijgen. Maar Prabhupāda zette scholen en centra op in Māyāpura en in heel India, waar deze jongens naartoe konden gaan. Ze hadden misschien een klein beetje smaak voor het spirituele leven, maar hij zag, dat ze het vermogen hadden om uiteindelijk een complete smaak te ontwikkelen. Ze leerden daar iets en maakten substantieel vooruitgang in de richting van zuivere *bhajana*, zelfs tot het punt, dat ze *brahmacārīs* werden. Degeenen, die dat wilden doen, konden na enige tijd weer naar huis terugkeren, trouwen en daar *bhajana* uitvoeren; Prabhupāda legde daar geen enkele beperking op. Op die manier werd de missie van Mahāprabhu in heel India verspreid.

Zolang Mahāprabhu in deze wereld was, bleef Raghunātha dāsa Gosvāmī in Zijn buurt en toen Hij verdween, raakte Raghunātha dāsa zo van slag, dat hij van de ene op de andere dag ophield met eten. Daarna verlieten in een korte tijd Svarūpa Dāmodara, Rāya Rāmānanda en Gadādhara Paṇḍita deze wereld. Omdat toen alles in Purī het aanzien had van een grote leegte, vertrok daar toen ook de rest van de toegewijden. Al die dingen daar, die voorheen voor Raghunātha dāsa zo dierbaar waren, staken hem toen als doornen. Zijn conditie was als die van de inwoners van Vraja, nadat Kṛṣṇa naar Mathurā was vertrokken. Toen Kṛṣṇa in Vṛndāvana was, waren de *sakhās* en de *sakhīs* dol op Nanda-bhavana. De *gopīs* hielden zoveel van Gopīghāṭa, omdat ze Kṛṣṇa daar konden tegenkomen. Ze hielden zoveel van Govardhana, omdat er zoveel mooie tuinen en *kuñjas* waren, waar ze bloemenkransen voor Kṛṣṇa konden maken. Vol vreugde bezochten ze die plaatsen, maar toen Kṛṣṇa naar Mathurā afreisde, leek Nanda-bhavana leeg en levenloos. De herinnering van de *gopīs* aan Kṛṣṇa werd zo intens, dat ze er niet langer naartoe wilden gaan. Overal, waar ze hun blik lieten rondgaan, verdronken ze in *vipralambhārāsa*. Er werd daar geen voedsel meer gekookt, het keukengerei lag overal op de grond en het hing vol met spinnewebben. Voor wie moesten ze koken? Moeder Yaśoda was praktisch blind geworden in

haar afgescheidenheid. In zijn poging om Kṛṣṇa te vergeten ging Nanda Bābā daar ook weg, maar er was geen plek in Vraja, die hem toestond om Kṛṣṇa te vergeten. Alles deed hem dieper aan Hem denken.

Nadat Mahāprabhu deze wereld had verlaten, bevonden de toegewijden in Purī zich in precies dezelfde omstandigheid. Als Raghunātha dāsa naar de Gambhīrā ging, was het alsof hij een vuur inliep en dag en nacht huilde en huilde hij. Dit is ware *bhajana* en totdat je *bhajana* deze standaard heeft, is het slechts *ābhāsa*, een schaduw van ware *bhajana*. Tenzij men zulke intense gevoelens van afgescheidenheid van Kṛṣṇa, *guru* en Vaiṣṇava's ervaart, is men de ware *bhajana* nog niet binnengegaan. Caitanya Mahāprabhu toonde Zelf de weg: Hij klaagde constant, "Waar kan Ik Vrajendra-nandana vinden? Waar is Hij naartoe gegaan?" Dag en nacht zat Hij te huilen en voelde de totale uitwerking van goddelijke afgescheidenheid.

Wij huilen soms ook, maar om welke reden? Omdat we juist een aanwijzing hebben gekregen, dat onze materiële gehechtheden en genoegens van ons worden weggenomen. Van binnen moeten we een intense afgescheidenheid van Mahāprabhu voelen, van Śrī Rādhā en Kṛṣṇa en indien niet rechtstreeks van Hem, dan van onze eigen *guru*. Maar we hebben geen ervaring van deze gevoelens uit de hogere wereld en in plaats daarvan verlangen we alleen naar materieel geluk. Maar we behoren echt alleen aan Hem toe en met die wetenschap dienen we deze lijn van devotie te benaderen. Daarom dient er eerst een diepe gehechtheid voor *bhajana* te zijn en dan voor *bhajanīya*, degenen die we vereren. In onze geconditioneerde staat zijn we niet zo zeer bezig met het chanten van onze dagelijks voorgeschreven aantal rondjes, als dat we ons interesseren voor dingen als, "Wat ga ik vandaag eten? Waar ga ik wonen?" Maar hoe voerde Raghunātha dāsa Gosvāmī *bhajana* uit? Zijn enige zorg was, "Hoe doe ik *bhajana*? Hoe kan ik zeker weten, dat ik dit leven niet verkwist en hoe bereik ik Bhagavān nog in dit leven?"

Voor degenen onder ons, die aspiraties hebben voor *rāgānuga-bhakti*, is het leven van Raghunātha dāsa Gosvāmī heel instructief en als we in ons eigen leven slechts iin iota gretigheid voor *bhajana* kunnen integreren, zullen we zeker succes hebben. Ongeacht of we nu de wereld verzaken of een huishouden hebben, we moeten iets hebben

van de gretigheid voor *bhajana*, die hij had. Als we die gretigheid kunnen ontwikkelen, worden al onze ondernemingen automatisch met succes bekroond.

Uit: *Śrī Prabandhāvalī*,
Chapter 6, *The Disappearance Day of*
Śrīla Raghunātha dāsa Gosvāmī
Gauḍīya Vedānta Publications 2003

Nederlandse vertaling: 2017 Indirā dāsī
Publicatie: www.jayaradhe.nl